

Eesti Kurtide Liidu (EKL) arengukava 2014 – 2019

1. Majandustegevus ja kinnisvarad

- Säilitada ja majandada ära EKL-i kinnisvara (hooned ja maa) Tallinnas, Tartus ja Pärnus kui eluliselt tähtsad baasalused EKL-i ja liikmesühingute tegevuseks.
- Jätkata koostööpartnerite otsimist ja lepingute sõlmimist Tallinna, Tartu ja Pärnu hoonete renoveerimiseks ja EKL-le tulutoovaks majandamiseks.
- Jätkata võimaluste piires EKL osaühingute (ettevõtete) hoonete remonti ja oma tegevuseks mittevajalike ruumide väljarentimist.
- Taotleda EKL osaühingute poolt EKL-le makstava omanikutulu tulumaksust vabastamist.

2. Tööhõive

- Jätkata regulaarselt statistiliste andmete süstemaatilist kogumist kurtide ja viipekeelsete inimeste tööhõive kohta.
- Tõsta tööandjate huvi kurdi ja viipekeelse inimese töölevõtmisel läbi maksusoodustuste taotlemise maksuseaduse muutmise kaudu.
- Taotleda EL-i rahasid kurtide inimeste tööhõive probleemide lahendamiseks.
- Pikaajaliselt töötanud kurtide ja viipekeelsete töötute tööhõive küsimuste lahendamine ning koolitamine ja tööle rakendamine koostöös partneritega (sh Töötukassaga).
- Suurendada tööandjate teadlikkust ja pakkuda koolitusi kurtide ja viipekeelsete inimeste tööturule kaasamiseks.
- Koostada viipekeelsed ülevaated ja infobuketid (kurtidele ja viipekeelsetele inimestele kasutada andmiseks) kurtide ja viipekeelsete inimeste õiguste ja nende praktilise realiseerimise võimaluste kohta tööhõive ja töösuhete valdkonnas.

3. EKL liikmeskond ja ühingud

- Jätkata koostööd kohalike ühingutega EV –s elavate kurtide ja viipekeelsete inimeste andmebaasi täpsustamiseks.
- Toetada kurtide algatust uute kohalike ühingute ja huvialaseltside loomisel eesmärgiga haarata võimalikult palju kurte ühistegevusse ja toetada nende sotsiaalset toimetulekut
- Luua EKL hoonetes tegutsevatele ühingutele paremad töötingimused ja toetada neid võimalusel vajaliku kontoritehnikaga varustamisel.
- Korraldada koolitusi ühingute asjaajamise, raamatupidamise, juhtimise, projektitöö ja arhiivinduse alal.

4. Sotsiaalvaldkond

- Algatada kurtidele ja viipekeelsetele inimestele suunatud nõustamisteenus.

- Luua EKL suuremate keskuste juurde sotsiaaltöötaja (-nõustaja) ametikoht abistamiseks kurte töökoha saamisel (Pärnu, Tartu), tagada selle ametikoha regulaarne finantseerimine.
- Korraldada maal elavate kurtide ja viipekeelsete inimeste parema toimetuleku soodustamiseks KOV sotsiaaltöötajatele viipekeele kursusi suhtlustasandil.
- Koostada viipekeelsed ülevaated (kurtidele ja viipekeelsetele inimestele kasutada andmiseks) kurtide ja viipekeelsete inimeste õiguste ja nende praktilise realiseerimise võimaluste kohta sotsiaalvaldkonnas.
- Koondada kurdid ja viipekeelsed hooldekodude patsiendid ühte kohta.
- Seista ETV viipekeelse uudistesaate jätkumise ja mahu suurendamise eest ning käivitada EKL-s omasaadete tootmine.
- Taotleda kurtidele ja viipekeelsetele inimestele vajalike sidevahendite – mobiiltelefonid, nutitelesoonid, tahvelarvutid, faxid, signalisatsiooniseadmed soodushinnaga abivahendite nimekirja võtmist. Taotleda signaliseerimise abivahendite dotatsiooniprotsenti 50%-lt 90%-le ning laenutuse soodusprotsenti 60%-lt 90%-le.
- Alustada läbirääkimisi sidefirmadega (v.a. EMT), et kurdid ja viipekeelsed inimesed saaksid kõneteenusega sarnanevat 3G või 4G videokõnet tasuta või soodushinnaga kasutada.

5. Viipekeel ja tõlketeenus

- Arendada edasi viipekeele tõlketeenust.
- Toetada viipekeele tõlketeenuste koolitamist.
- Toetada eesti viipekeele õpetamist.
- Toetada ja arendada edasi EKL juures tegutsevate viipekeele seotud tööühmade tegevust.
- Seista tõlketeenuse osutamisel viipekeele tõlketeenuste kutsestandardis kehtestatud nõuete järgimise eest.
- **Viipekeele teaduslik uurimine**
  - Toetada eesti viipekeele seotud uuringute läbiviimist.
  - Rajada riiklikult finantseeritav viipekeele keskus, mis koordineeriks viipekeelealaseid uurimusi ja õppematerjalide väljatöötamist.
  - Koostada eesti viipekeele uurimustele rajanevad metoodilised õppevahendid eesti viipekeele kui esimese keele ja eesti viipekeele kui võõrkeele õpetamiseks.
  - Täiendada uute viibetega eesti viipekeeles kõikidele eestikeelsetele sõnadele ja enamlevinud või olulisemat tähtsust omavatele erialamõistetele (viipeloomed).
  - Koostada eesti viipekeele sõnaraamat ja valdkonnapõhiseid seletavaid sõnastikke CD/DVD-na, elektroonse sõnaraamatuna ja paberandjal.

- **Viipekeele õpetamine**
  - Töötada välja metoodilised alused eesti viipekeele kui esimese keele õpetamiseks.
  - Rakendada kurtide kogukonna ja kultuuri kesket keeleõpetust.
  - Koolitada eesti viipekeele õpetajaid eesti viipekeele kui esimese keele ja eesti viipekeele kui võõrkeele õpetamiseks.
  - Propageerida ja levitada infot eesti viipekeele ja kurtide kogukonna kohta.

- **Viipekeele tõlketeenus**
  - Rakendada viipekeeletõlgi eriala lõpetanud üliõpilastele praktilise töökogemuse aasta (töötamine mentorite juhendamisel).
  - Aidata viipekeeletõlkide töötasu konkurentsivõimeliseks muutumisele kaasa tööturul.
  - Taotleda kurtidele ja viipekeelsetele inimestele finantseeritava tõlketeenuse mahu suurendamist.
  - Taotleda viipekeele tõlketeenuse valvetõlgi ametikohtade loomist Tallinnas, Tartus ja Pärnus koostöös Eesti Häirekeskusega ning viipekeele tõlketeenuse kaugtõlke süsteemi loomist ja arendamist.
  - Luua viipekeele tõlketeenuse (kui sotsiaalteenuse) osutamiseks olmetõlkevaldkonnas riigi poolt tasustavad viipekeeletõlkide ametikohad (lähtudes tõlke tegelikust vajadusest), eesmärgiga tagada tõlketeenuse kättesaadavus ka suurtest linnadest kaugemates piirkondades.
  - Selgitada välja viipekeele tõlketeenuse (kui sotsiaalteenuse) osutamise ja rahastamise erinevad süsteemid teistes Euroopa Liidu riikides.
  - Kehtestada viipekeele tõlketeenuse osutamise üleriigiline standard, eesmärgiga ühtlustada erinevate ühingute ja üksiktõlkide poolt osutatavate teenuste tingimused ja reeglid ning taotleda klientidele osutatava viipekeele tõlketeenuse rahastamise minimaalselt vajalik tase.

- **Uued välja arendamist vajavad teenused**
  - Koolitada kiirkirja valdavad inimesed kirjutustõlke teenuse osutajateks.
  - Luua ja/või soetada kaugtõlke (kurt – arvuti või nutitelefon – viipekeeletõlk – tavasidevahendid – kuulja ja vastupidine suund) käivitamiseks vajalikud seadmed ja tarkvara.
  - Luua ja/või soetada viipekeele tõlketeenuse üleriigiliseks tellimiseks ja koordineerimiseks vajalikud seadmed ja tarkvara.
  - Luua ja/või soetada viipekeele kirjaliku tõlke fikseerimiseks taasesitatavas viipekeelses vormis (elektroonsel või muul visuaalsel andmekandjal) vajalikud seadmed ja tarkvara.

6. Kultuuritöö ja kommunikatsioon

- Koostada viipekeelne ülevaade (kurtidele ja viipekeelsetele inimestele kasutada andmiseks) kurtide ja viipekeelsete inimeste õiguste ja nende praktilise realiseerimise võimaluste kohta kultuurivaldkonnas (lähtudes tõdemusest, et kurtid on Eesti kultuuri rikastav iseseisva keele ja kultuuriga ajas arenev vähemusrühm).
- Koguda ja korrastada kurtide ühistegevuse ajaloo andmed ja dokumendid (dokumendid, filmid, fotod, mälestused kirjas ja videol, esemed).
- Luua kurtide ajaloo muuseumikogu ja leida selle säilitamiseks ja eksponeerimiseks vajalikud ruumid.
- Täiendada EKL kodulehekülge ja parendada informatsiooni kättesaadavust liikmesühingutele ja partneritele.
- Valmistada viipekeelseid videomaterjale (õppe- ja infomaterjalid, ajalooandmed jm).
- Korraldada üleestiliste kurtidele ja viipekeelsetele inimestele suunitletud kultuuriüritusi.
- Toetada kurtide isetegevus- ja huvialarühmade tegevust .

7. Haridus

- Pöörata erilist tähelepanu kurtide ja viipekeelsete inimeste erinevate haridusvõimaluste laiendamisele, arendamisele ja jätkusuutlikkusele.
- Jälgida, et igale kurdile lapsele oleks tagatud võimetekohane haridus.
- Jälgida, et kuulmispuudega laste koolides soodustatakse viipekeele õpetamist, aidates kaasa kuulmispuudega laste identiteedi kujunemisele, ja soodustatakse laste täielikku ja võrdset osalemist hariduses ja ühiskonnaliikmetena ning pakutakse hariduse tõhusamaks omandamiseks vajalikke tugiteenuseid
- Jälgida, et kurtidel ja viipekeelsetele inimestel oleks tagatud täielik põhi-, gümnaasiumi-, kutse- ja kõrghariduse kättesaadavus.

2014. – 2019. aasta arengukava on vastu võetud EKL aastakoosolekul 10. mail 2014. a.